

הממונה על המשמעת

19.12.2022
תיק 1/2023

דיון משמעתי בעניינה של XXX מנהל עסקים

1. העבירות המיוחסות לתלמידה הן עבירות לפי סעיף 12.1 לתקנון המשמעת שעניינו אי ציות לחוק ו/או להוראות של רשויות המסלול האקדמי, מוריו או עובדיו, שניתנו על ידם עקב מילוי תפקידם ולפי 12.2 לתקנון שעניינו מסירת ידיעה כוזבת ביודעין למסלול האקדמי, רשויותיו, מוריו או עובדיו, או הסתרת מידע ביודעין, או ביצוע מעשה תרמית לשם קבלת זכויות במסלול האקדמי, או בקשר ללימודים במסלול האקדמי. האירוע התרחש ביום 15.11.22. הסטודנטית לא נכחה בשיעור וביקשה מחבריה לרשום אותה ברשימת הנוכחות. מדובר בקורס חובה שיש בו חובת נוכחות שנבדקת והיעדרות של יותר מ 3 שיעורים במהלך הסמסטר, מהווה אי זכאות לגשת לבחינה.
2. ביום 5.12.2022 התקיים דיון בעניינה של הסטודנטית. הדיון התקיים בזום. הסטודנטית הייתה מיוצגת על ידי עו"ד משה ויס. השתתף בדיון גם המרצה מגיש הקובלנה מר יוסי ארביב.
3. בדיון חזר ב"כ הסטודנטית על ההודאה כפי שמופיעה בכתב הקובלנה. הסטודנטית לא הגיעה לשיעור ולמרות זאת ביקשה לרשום אותה ברשימת הנוכחות. ב"כ הסטודנטית פירט שוב את הטענות כפי שמופיעות בתגובה לקובלנה. הסטודנטית יצאה מביתה, בכוונה לצאת לשיעור וגילתה שמצבר הרכב לא עובד. היא חשבה שניתן יהיה לסדר את העניין בפרק זמן קצר והיא תספיק להגיע לשיעור באיחור של מספר דקות. אך לאחר זמן מה התברר לה שצריך להחליף את המצבר. עובדה זו לא היתה בידיעת הסטודנטית בעת שביקשה מחבריה לרשום אותה כנוכחת בשיעור (למרות שלא היתה נוכחת) ולאור הצורך בהחלפת המצבר היא לא הצליחה להגיע לשיעור.
4. לטענת ב"כ הסטודנטית, אין מקום להרשיע את הסטודנטית בעבירת משמעת שיש בה יסוד "מרמה" ולסימוכין הביא ב"כ הסטודנטית את בד"א 37/16 בעניין קטי ברדה, שם נאמר על ידי בית הדין המשמעתי הארצי של לשכת עורכי הדין כי "כאשר מדובר בהליך משמעת שמהותו למעשה טענת מרמה, יש צורך במידת הוכחה הדרושה במשפט פלילי רגיל. גם על פי גישה זו, אופיו של העניין בו מואשם הנאשם הוא הקובע. אין דומה מעשה מרמה המייחסים לנאשם לעבירה טכנית המייחסים לנאשם. ככל שהעבירה עולה בחומרתה כך גם תגדל מידת ההוכחה". הסימוכין שהביא ב"כ הסטודנטית מייצגות גישה אחת לגבי רף ההוכחה שנדרש בדיון המשמעתי.
5. מנגד, בבית המשפט העליון בע.ש.מ. 5550/98 יעקב גל-אור נגד מדינת ישראל ציין כבוד השופט זמיר, כי ספק אם השאלה של מידת ההוכחה הנדרשת בהליך משמעתי, הוכרעה על ידי בית המשפט העליון באופן סופי. הטעם לספק אם אמנם נדרשת בהליך המשמעתי אותה מידת

הוכחה הנדרשת בהליך פלילי, כלומר הוכחה שמעבר לכל ספק סביר, נעוץ בהבדל המהותי שבין ההליך המשמעותי לבין ההליך הפלילי. מבחינת התכלית, מן הבחינה של סדרי הדין ודיני הראיות ומבחינות נוספות. הדין המשמעותי שונה במהותו מן הדין הפלילי. השוני בתכלית בית הדין המשמעותי לבין בית הדין הפלילי יצר שוני גם בסדרי הדין ובדיני הראיות והוא אף מונע את תחולת העיקרון בדבר סיכון כפול של הדין המשמעותי. הדעת נותנת כי שוני זה יבוא לידי ביטוי גם בשוני לגבי היסוד הנפשי של העבירה. לגבי היסוד הנפשי, יש מקום להבדיל בין עבירה פלילית רגילה לבין עבירת משמעת של התנהגות שאינה הולמת את עובד המדינה ואולי אף עבירות משמעת נוספות. נראה כי לצורך קיום היסוד הנפשי בעבירת משמעת של התנהגות שאינה הולמת, די בכך, שעובד מדינה סביר, יכול היה, בנסיבות העניין, להיות מודע לטיב המעשה.

6. זאת ועוד, בדיון הציג ב"כ התביעה פסיקה של בית הדין המשמעותי במכללה בתיק 8/12 בו נקבע: "אין כל הבדל בין מידת האשמה ומידת האחריות של סטודנט המבקש מחברו לכתוב את שמו ברשימת הנוכחות למרות שנעדר מהשיעור לבין מידת האשמה ומידת האחריות של החבר המסכים לבקשה זו". באותו מקרה הורשע הסטודנט בעבירה לפי סעיף 12.2 של התקנון החדש, והעונש שהושת עליו הוא ביטול הקורס.

7. לאחר ששמעתי את מסכת העובדות שהובילה לעבירה של דיווח כוזב על נוכחות בשיעור ובחנתי את הראיות המפורטות שהמציאה הסטודנטית – אני סבורה שמדובר בנסיבות חריגות של אירוע לא צפוי וכי לא התקיים אצל הסטודנטית יסוד התרמית לשם קבלת זכויות במסלול האקדמי, כנדרש לפי ס' 12.2.

8. משהוכח על ידי התביעה, כי הסטודנטית אכן ביקשה ממי מחבריה לרשום את שמה ברשימת הנוכחות, בניגוד להוראות וכי כפועל יוצא מכך, היא בהכרח תקבל "זכות" לא לה (כאמור), לא נרשמה לה היעדרות) אזי נטל ההוכחה להוכיח, כי המעשה נעשה ללא כוונה או יסוד התרמית לשם קבלת אותן זכויות, מוטל על כתפי הטוען לו. במקרה דנן אני סבורה, כי הסטודנטית הרימה את הנטל להוכיח שלא היתה לה כוונת מרמה במועד בו ביקשה מחבריה לרשום אותה ברשום כוזב. לפיכך אני מזכה את הסטודנטית מעבירה לפי 12.2 לתקנון.

9. עם זאת, גם לפי גרסת הסטודנטית, עובדות האירוע מקימות את יסודות העבירה לפי סעיף 12.1 לתקנון. בהקשר זה אוסיף כי יסודות העבירה לפי סעיף 12.1 לתקנון עולות גם מהעובדה שהסטודנטית לא הסבירה בדיון מדוע לא ניגשה למרצה לאחר השיעור וביקשה למחוק את הנוכחות הכוזבת שנרשמה לפי בקשתה. על בסיס הודאתה והעדויות שנשמעה בדיון אני מרשיעה את הסטודנטית בעבירה לפי סעיף 12.1. לתקנון.

גזר הדין:

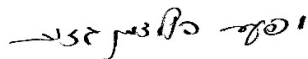
משנמצא כי הסטודנטית עברה עבירה לפי סעיף 12.1 לתקנון אני נדרשת לעונש. לעניין העונש אבקש להבהיר כי אני דוחה מכל את הטענה של ב"כ הסטודנטית כי רישום נוכחות כוזב היא פרקטיקה רווחת בקרב הסטודנטים ועובדה זו, ככל שהיא נכונה, מהווה סיבה להקל בעונש. לעמדתי, מדובר בעבירה חמורה שלפי מדיניות הענישה הנהוגה מצדיקה לכל הפחות עונש של ביטול הקורס. עם זאת, בנסיבותיו המיוחדות של מקרה זה כמפורט לעיל, ולא בלי ספק, החלטתי להקל בעונש.

לצד העובדות המיוחדות של המקרה, לקחתי בחשבון את תגובתה של הסטודנטית לקובלנה בה הודתה במסכת העובדתית של האירוע. הסטודנטית גם הביאה חרטה על הפעולה הפסולה בה נקטה כשלא פנתה אחרי השיעור למרצה כדי לבקש למחוק את הרישום הכוזב. לפיכך, אני קובעת את העונשים הבאים:

(א) עבודות לתועלת הציבור בהיקף של 75 שעות שיבוצעו לא יאוחר מתאריך 30.8.2023, שאם לא כן תדחה זכאותה של הסטודנטית לתואר בחצי שנה (6 חודשים). הדחייה בזכאות לתואר תתחיל ממועד בו יתקבל בדיקנט הסטודנטים אישור על ביצוע מכסת 75 השעות לתועלת הציבור ו/או ממועד עמידה בתנאים אקדמיים לתואר לפי המאוחר. **על הסטודנטית מוטלת החובה ליזום פניה לדיקנאט הסטודנטים ולדאוג לשיבוצה לביצוע עבודות לתועלת הציבור.**

(ב) הרחקה לשנה מלימודים על תנאי באם תעבור עבירה נוספת לפי סעיף 12.1 או 12.2 לתקנון המשמעת. התנאי יעמוד בתוקפו למשך 3 שנים.

זכות ערעור תוך 15 ימים.

פרופ' יפעת הולצמן גזית,
הממונה על המשמעת